

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 28.12.2001

Հոդված 1. Ընդունելի գիտություն, որ՝

1. Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի համախմբված բյուջեն կկազմի՝

ա) եկամուտների գծով՝ **261.3 մլրդ դրամ** (առանց միջբյուջետային փոխանցումներից ստացվող մուտքերի)։

բ) ծախսերի գծով՝ **302.3 մլրդ դրամ** (առանց միջբյուջետային փոխանցումների)։

գ) դեֆիցիտը՝ **41.0 մլրդ դրամ** :

2. Հայաստանի Հանրապետության համայնքների 2002 թվականի բյուջեները կկազմեն՝

ա) եկամուտների գծով՝ **20.0 մլրդ դրամ** (ներառյալ՝ պետական բյուջեից ստացվող պաշտոնական տրանսֆերտները)։

բ) ծախսերի գծով՝ **20.0 մլրդ դրամ** :

Հոդված 2. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի պետական բյուջեն՝

հազար դրամներով

1. Եկամուտների գծով	219,158,822.0
2. Ծախսերի գծով	260,147,712.6
այդ թվում՝	
- պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման միջոցների հաշվին իրականացվող ծախսերի գծով	1,300,000.0
- այլ ծախսերի գծով	258,847,712.6
3. Դեֆիցիտը	40,988,890.6

Հոդված 3. Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի պետական բյուջեի դեֆիցիտի ծածկմանն ուղղել հետևյալ միջոցները՝

հազար դրամներով

ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԴԵՖԻՑԻՏԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ	40,988,890.6
որից՝	
Ա. Ներքին աղբյուրներ	4,369,430.4
այդ թվում՝	
1. Պետական արժեթղթեր	3,500,000.0
2. Պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման միջոցներ	1,300,000.0
այդ թվում՝	
- պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհումից մուտքեր	1,300,000.0

3. 1993թ. ներքին շահող փոխառության պարտատոմսերի մարում	(5,398.9)
4. Մուրհակների մարում	(425,170.7)
Բ. Արտաքին աղբյուրներ	36,619,460.2
այդ թվում՝	
1. Միջազգային կազմակերպությունների միջոցներ	29,854,147.0
այդ թվում՝	
ա) վարկերի ստացում	40,610,825.0
բ) վարկերի մարում	(10,756,678.0)
2. Օտարերկրյա պետությունների միջոցներ	4,231,813.2
այդ թվում՝	
ա) վարկերի ստացում	13,735,253.2
բ) վարկերի մարում	(9,503,440.0)
3. Այլ արտաքին աղբյուրներ	2,533,500.0
որից՝	
վարկերի ստացում	2,533,500.0

Հոդված 4. Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկին՝ օրենքով վերապահված իրավասության սահմաններում ձեռնարկել միջոցներ 2002 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սղաճի չափը 2001 թվականի նույն ժամանակաշրջանի համեմատ մինչև 3.0 տոկոս պահելու ուղղությամբ:

Հոդված 5. Սահմանել, որ՝

ա) 2003 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի էլ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության փոխադարձ զուտ պարտավորությունների տարեկան չափաքանակը կազմելու է մինչև 8,350.0 մլն դրամ: Պարտավորությունների նշված սահմանաքանակը կարող է գերազանցվել միայն եռամսյակների ընթացքում՝ եռամսյակի վերջում պահպանելով մինչև 8,350.0 մլն դրամի մակարդակը: Ընդ որում՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության պարտավորությունների գերազանցումը եռամսյակի ընթացքում չի կարող լինել ավելի, քան նախորդ եռամսյակում հավաքագրված աճողական հարկային եկամուտների 10 տոկոսը:

բ) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության պարտավորությունները որոշվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի հաշվեկշռի ստորել ներկայացվող պահանջների ել պարտավորությունների տարբերությամբ՝

բա) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պահանջները Հայաստանի Հանրապետության կառավարության նկատմամբ՝

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը տրված վարկեր,

- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր.

բբ) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պարտավորությունները Հայաստանի Հանրապետության կառավարության նկատմամբ՝

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաշիվներ,

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մարդասիրական օգնության հաշիվներ,

- ծրագրերի իրագործման գրասենյակների հաշիվներ,

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ցպահանջ ավանդներ,

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ժամկետային ավանդներ,

- Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի հաշիվ.

գ) միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների աջակցությամբ նպատակային վարկային ծրագրերի իրականացման գրասենյակների բոլոր հաշիվները, Հայաստանի Հանրապետության կողմից կնքված միջազգային պայմանագրերի շրջանակներում, տեղափոխվում են առևտրային բանկերից կենտրոնական գանձապետարան եւ սպասարկվում են մեկ հաշվով:

Հոդված 6. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի պետական բյուջեի եկամուտները, ըստ առանձին եկամտատեսակների, հետեւյալ չափերով՝

հազար դրամներով	
ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՏՐԱՆՖԵՐՏՆԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ	219,158,822.0
այդ թվում՝	
I. ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	203,385,891.0
որից՝	
Ա. ԸՆԹԱՑԻՎ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	202,145,891.0
այդ թվում՝	
1. Հարկային եկամուտներ	183,634,576.0
այդ թվում՝	
ա) ավելացված արժեքի հարկ	91,960,900.0
- ձեռնարկություններից եւ կազմակերպություններից	83,688,919.0
- անհատ ձեռներեցներից	8,271,981.0
բ) շահութահարկ	22,340,032.0
գ) եկամտահարկ	13,280,647.0
այդ թվում՝	
- աշխատանքային եւ քաղաքացիաիրավական պայմանագրերի կատարումից ստացված եկամուտներից	11,425,603.0
- ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտներից	684,718.0
- փայամասնակցություններից, արժեթղթերից եւ ավանդներից ստացված եկամուտներից	413,707.0
- այլ եկամուտներից	756,619.0
դ) ակցիզային հարկ	32,750,901.0
- Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրվող ենթաակցիզային ապրանքների արտադրանքից	8,179,901.0
- Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող ենթաակցիզային ապրանքներից	24,571,000.0
ե) գույքահարկ	14,286.0
զ) հողի հարկ	8,696.0
է) մաքսատուրք	12,285,000.0
- ներմուծվող ապրանքների արժեքներից	12,285,000.0
ը) հաստատագրված վճարներ	5,644,775.0
թ) բնօգտագործման եւ բնապահպանական վճարներ	2,214,900.0
ժ) պարզեցված հարկ	3,081,775.0
ժա) այլ հարկային եկամուտներ	52,664.0
2. Պետական տուրք	11,001,846.0
այդ թվում՝	

ա) դատարան տրվող հայցադիմումների, դիմումների, գանգատների, դատարանների վճիռների դեմ տրվող վճռաբեկ գանգատների համար, ինչպես նաև դատարանների կողմից փաստաթղթերի պատճեններ տալու համար	617,706.0
բ) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիություն ստանալու եւ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը փոխելու համար	5,176.0
գ) հյուպատոսական ծառայությունների կամ գործողությունների համար	1,254,355.0
դ) պետական գրանցման համար	2,070,357.0
ե) մշակութային արժեքների արտահանման կամ ժամանակավոր արտահանման իրավունքի վկայագիր տալու համար	45,238.0
զ) գյուտերի, օգտակար մոդելների, արդյունաբերական նմուշների, ապրանքային եւ սպասարկման նշանների, ապրանքների ծագման տեղանունների, ֆիրմային անվանումների, ինտեգրալ միկրոսխեմաների տոպոլոգիաների իրավական պաշտպանության հետ կապված իրավաբանական նշանակություն ունեցող գործողության համար	189,753.0
է) ֆիզիկական անձանց տրվող իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստաթղթերի, որոշակի ծառայությունների կամ գործողությունների համար	1,309,842.0
ը) լիցենզավորման ենթակա գործունեություն իրականացնելու նպատակով լիցենզիաներ տալու համար	1,786,513.0
թ) այլ ծառայությունների կամ գործողությունների համար	3,722,906.0
3. Ոչ հարկային եկամուտներ	7,509,469.0
այդ թվում՝	
ա) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ծախսերի նկատմամբ եկամուտների գերազանցումից մուտքեր	2,000,000.0
բ) պետական մարմինների, դրանց ենթակա բյուջետային հիմնարկների հաշվեկշիռներում հաշվառվող գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	364,387.0
այդ թվում՝	
- պետական ձեռնարկությունների ու գույքի վարձակալության եւ օգտագործման վարձավճարներ	305,600.0
- պետական պահուստի հոդերի վարձակալության եւ օգտագործման վարձավճարներ	58,787.0
գ) դիվիդենդներ եւ շահաբաժիններ	773,136.0
այդ թվում՝	
- բանկերում եւ ֆինանսավարկային հաստատություններում բյուջեների ժամանակավոր ազատ միջոցների տեղաբաշխումից եւ դեպոզիտներից ստացված շահաբաժիններ, դիվիդենդներ	200,000.0
- բաժնետիրական կապիտալում կատարված ներդրումներից ստացվող դիվիդենդներ	573,136.0
դ) պետության տված վարկերի օգտագործման դիմաց վճարներ (տոկոսներ)՝	1,214,415.0
այդ թվում՝	
- ռեզիդենտներին տրամադրված վարկերի օգտագործման տոկոսավճարներ	883,489.0
- ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկերի օգտագործման տոկոսավճարներ	330,926.0
ե) բռնագրավված, տիրագուրկ, նվիրատվության կամ ժառանգության իրավունքով պետությանն անցած գույքի իրացումից մուտքեր	107,000.0
զ) իրավախախտումների համար գործադիր եւ դատական մարմինների կողմից կիրառվող պատժամիջոցներից մուտքեր	777,931.0
է) օրենքով եւ իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ պետական բյուջե մուտքագրվող այլ ոչ հարկային եկամուտներ	2,272,600.0

Բ. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ	1,240,000.0
II. ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՏՐԱՆՍՖԵՐՏՆԵՐ	15,772,931.0

Հոդված 7. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության 2002 թվականի պետական բյու- ջեից հատկացումները, բացառությամբ պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհումից ստացված միջոցների հաշվին իրականացվող հատկացումների, ըստ բյուջետային ծախսերի գործառական դասակարգման, հետեւյալ չափերով՝

			հազար դրամներով
		ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾԱԽՍԵՐ	258,847,712.6
		այդ թվում՝	
01		ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒՅԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	22,046,220.8
		այդ թվում՝	
	01	Օրենսդիր մարմին, պետական կառավարում	4,573,007.3
	02	Պետական ֆինանսական կառավարում	2,177,765.6
	03	Արտաքին քաղաքական գործունեություն	4,630,463.2
	04	Արտաքին տնտեսական աջակցություն	9,000,000.0
	05	Ընդհանուր բնույթի իրավական գործունեություն	422,483.9
	06	Ընտրություններ եւ հանրաքվեներ	275,522.7
	07	Ընդհանուր բնույթի պետական այլ ծառայություններ	966,978.1
02		ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	36,756,700.0
		այդ թվում՝	
	01	Ռազմական կարիքներ	33,116,000.0
	02	Քաղաքացիական պաշտպանություն	367,200.0
	03	Պաշտպանության բնագավառի այլ ծախսեր	3,273,500.0
03		ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՐԳԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԴԱՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ	17,287,917.5
		այդ թվում՝	
	01	Հասարակական կարգի պահպանություն	9,108,400.0
	02	Ազգային անվտանգություն	4,883,200.0
	03	Դատական գործունեություն	3,296,317.5
04		ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	29,455,071.1
		այդ թվում՝	
	01	Կրթության եւ գիտության բնագավառում պետական կառավարում	86,895.4
	03	Տարրական, հիմնական եւ միջնակարգ ընդհանուր կրթություն	18,527,358.0
	04	Հատուկ ընդհանուր կրթություն	1,955,930.2
	05	Արտադպրոցական դաստիարակություն	686,811.9
	06	Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթություն	391,150.4
	07	Միջին մասնագիտական կրթություն	1,140,968.5
	08	Բարձրագույն եւ հետբուհական մասնագիտական կրթություն	3,637,446.1
	09	Լրացուցիչ կրթություն	298,405.2
	10	Գիտություն	2,730,105.3
05		ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ	16,090,780.7
		այդ թվում՝	